

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 911

Archeologienota Luchthaventram te Zaventem (Vlaams-Brabant).

Programma van Maatregelen

MICHIEL LOVENIERS

Colofon

Uitgever	ADEDE bv
Jaar van uitgave	2022
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	David Janssens
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bv. ADEDE bv is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	- 3 -
1 Gemotiveerd advies.....	- 4 -
1.1 Aanwezigheid van een archeologische site	- 4 -
1.2 Potentieel op kenniswinst	- 5 -
1.3 Impactbepaling en bepaling van maatregelen	- 5 -
1.4 Volledigheid van het onderzoek.....	- 6 -
1.5 Keuze van vervolgonderzoek.....	- 6 -
1.5.1 Onderzoek met ingreep in de bodem	- 6 -
2 Programma van maatregelen	- 9 -
2.1 Administratieve gegevens	- 9 -
2.2 Aanleiding van het vooronderzoek	- 13 -
2.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen	- 13 -
2.3.1 Onderzoeksvragen proefsleuvenonderzoek	- 13 -
2.4 Afbakening onderzoeksgebied	- 14 -
2.5 Onderzoeksstrategie en -methodes	- 16 -
2.5.1 Proefsleuvenonderzoek.....	- 16 -
2.6 Afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.....	- 18 -
2.7 Randvoorwaarden	- 18 -
3 Lijst van figuren	- 19 -

1 Gemotiveerd advies

1.1 Aanwezigheid van een archeologische site

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen. Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek.

In deze paragraaf zullen de resultaten van het bureauonderzoek samengevat worden tot een concrete archeologische verwachting voor het onderzoeksterrein. Het bureauonderzoek bracht volgende relevante elementen aan het licht:

Op het DHMVII is duidelijk te zien dat het projectgebied oorspronkelijk gelegen was in de vallei van de Woluwe. Door de aanwezigheid van waterlopen en de verhevenheid in het (paleo)reliëf aan de randen van het projectgebied moet deze locatie een zekere aantrekkingskracht hebben uitgeoefend op de prehistorische mens. Bijkomend is op het DHMVII echter ook te zien dat het reliëf binnen het projectgebied al sterk gewijzigd is in vergelijking met de omgeving. Deze reliëfwijzigingen zijn te linken aan diverse wegenwerken in het verleden en hebben mogelijk al een zekere bodemverstoring met zich mee gebracht.

De CAI-locaties in de omgeving helpen om een verdere verwachting te bepalen naar mogelijke archaeologica op het projectgebied. CAI-indicatoren uit de omgeving van het projectgebied zijn voornamelijk in de late middeleeuwen te plaatsen, maar ook indicaties van de Merovingische periode en de midden-Romeinse tijd werden aangetroffen.

Op basis van de cartografische bronnen beschikbaar vanaf de 18e eeuw kan vastgesteld worden dat grote delen van het projectgebied steeds in gebruik waren als akker-/weideland. De luchtfoto's laten op hun beurt zien dat vanaf 1943 grootschalige wegenwerken plaatsvonden binnen de contouren van het projectgebied. Zo is op de luchtfoto's een grootschalig transportnetwerk aanwezig dat tegen het eind van de 20ste eeuw zijn huidige vorm kreeg alsook industrie-/kantoorgebouwen die zo goed als het gehele projectgebied inpalmen. Deze werken brachten waarschijnlijk een verregaande verstoring van de bodem met zich mee, al valt dit louter via een bureaustudie niet met zekerheid te staven.

In opdracht heeft ADEDE in april 2021 en juli en december 2022 daarom een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd op enkele terreinen gelegen op het traject van de toekomstige Luchthaventram te Machelen en Zaventem. Het onderzoek werd uitgevoerd naar aanleiding van de aanleg van deze tramlijn.

Op 1 en 2, 6 tot 8 en 28 april 2021, van 18 tot 20 juli 2022 en op 14 december 2022 werd een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd door ADEDE bv ter hoogte van het traject van de toekomstige luchthaventram (2021C435). Er konden binnen het onderzoeksgebied voornamelijk A-C en A bodem-opbouwen herkend worden. Hier en daar waren ook A-AC-C bodems en drie A-Bt-C bodems aanwezig. Bij de Bodems met bewaarde Bt-horizonten dient wel opgemerkt te worden dat de zones rondom deze drie boringen wel sterk verstoord zijn en dat het eerder om toevalstreffers van een goed bewaarde bodem kan gaan. Grote delen van het terrein lijken in het verleden vergraven te zijn en aangevuld met verschillende lagen (Ap-horizonten), dit is deels in overeenstemming met de aanduidingen van ON en OT bodems binnen het projectgebied. Op basis van de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek blijken deze verstoorde zones nog veel groter. Voornamelijk de percelen met een lange landbouwgeschiedenis die in het zuiden gelegen waren, zijn hiervan gespaard gebleven. Deze zones (zone 2 en 3) vertonen een vrij intacte bodem zonder profiel. De top van de C-horizont in deze intacte bodems vormt een mogelijk sporenniveau.

1.2 Potentieel op kenniswinst

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek voor het projectgebied, kon niet met zekerheid de aan- of afwezigheid van een archeologische site bepaald worden. Desondanks kan een gemotiveerde uitspraak worden gedaan over het al dan niet moeten nemen van verdere maatregelen. Op basis van de vaststellingen is verder archeologisch onderzoek met het oog op steentijdarcheologie weinig opportuun en zal dit niet leiden tot kennisvermeerdering. In Zones 2 en 3 geldt dit echter niet voor een bijkomend proefsleuvenonderzoek. In deze zones is er nog een archeologisch relevant niveau aanwezig op het terrein. Een proefsleuvenonderzoek zal daarom leiden tot kennisvermeerdering door dit verder te onderzoeken en ons zo meer inzicht te schaffen over de archeologische relevantie van het terrein. Bijgevolg acht ADEDE bv een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk ter hoogte van zones 2 en 3, aan de Hermeslaan.

1.3 Impactbepaling en bepaling van maatregelen

De opdrachtgever voorziet de aanleg van een tramlijn die de hoofdstad met de luchthaven in Zaventem verbindt. Deze verbinding loopt langs de Leopold III-laan en krijgt een totale lengte van 12km binnen de Brusselse Ring en sluit zo aan op het bestaande net.¹

Naast het aanleggen van de tramlijn zullen over een groot deel van het projectgebied infrastructuurwerken gebeuren. Meest notable zullen er een groot aantal wegenissen (her)aangelegd

¹ Luchthaventram (online), s.d. <https://www.werkenaanordering.be/nl/werken-aan/openbaar-vervoer/luchthaventram> (geraadpleegd op 03/08/2022).

worden en voorzien worden van verkeersknooppunten, fietspaden, (fiets)bruggen, groenzones compleet met bufferbekkens en grachten enz..

Gezien de grootschalige geplande werken vormt de aanleg van de Luchthaventram een bedreiging voor het mogelijks aanwezige bodemarchief aldaar. Dit geldt zeker voor de afgebakende zones 2 & 3 die overeenkomen met een deel van segment 1 van de geplande werken. Hier bestaan deze geplande werken namelijk uit het uitbreiden en aanleggen van wegenissen compleet met verkeersknooppunten, fietspaden en – bruggen en groenzones compleet met een groot bufferbekken. De bodemingrepen worden daarbij verwacht tussen de 40cm-MV en 80cm-MV tot lokaal nog dieper gezien de noodzaak tot onderfunderingen en nutsleidingen. Rekening houdende met de noodzaak tot nutsleidingen, de aanleg van de groenzones enz. kunnen deze geplande werken als bedreigend beschouwd worden voor het potentiële archeologische archief aldaar.

1.4 Volledigheid van het onderzoek

Het gemotiveerde advies is gebaseerd op het verslag van de resultaten van het vooronderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

Tijdens het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem kon enkel een bureauonderzoek en een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd worden. Op basis van dit vooronderzoek zonder ingreep in de bodem was het niet mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aanwezigheid en de waarde van archeologisch erfgoed op het terrein. ADEDE is dan ook van oordeel dat verder vervolgonderzoek noodzakelijk is. Het desbetreffende programma van maatregelen wordt hier verder opgemaakt.

1.5 Keuze van vervolgonderzoek

1.5.1 Onderzoek met ingreep in de bodem

Een **karterend of waarderend archeologisch booronderzoek** is een logische stap volgend op het aantreffen van intacte bodemprofielen tijdens een paleo-landschappelijke reconstructie (bv. tijdens een proefsleuvenonderzoek of een landschappelijk booronderzoek) en bij uitstek geschikt om de aanwezigheid en begrenzing van steentijdvindplaatsen in kaart te brengen. De methode is minder toepasbaar zonder een voorafgaand landschappelijk bodemonderzoek in de vorm van boringen.

- Is het MOGELIJK deze methode toe te passen op dit terrein? JA

- Is het NUTTIG deze methode toe te passen op dit terrein (levert het iets op)? NEE, de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek geven hiertoe geen aanleiding.
- Is het overdreven SCHADELIJK voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein? NEE
- Is het NOODZAKELIJK deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)? NEE

Proefputtenonderzoek ifv. Steentijd worden uitgevoerd op locaties waar tijdens het waarderend booronderzoek goede en in situ bewaarde concentraties silexartefacten en/of ander vondstmateriaal dat kan wijzen op de aanwezigheid van een steentijdsite (oa. verkoolde ecofacten) worden aangetroffen en indien op dat moment nog niet voldoende gegevens zijn gegenereerd om een adequaat plan van maatregelen voor een steentijdopgraving op te stellen.

- Is het MOGELIJK deze methode toe te passen op dit terrein? JA
- Is het NUTTIG deze methode toe te passen op dit terrein (levert het iets op)? NEE, de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek geven hiertoe geen aanleiding.
- Is het overdreven SCHADELIJK voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein? Mogelijks
- Is het NOODZAKELIJK deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)? NEE

Proefsleuvenonderzoek is erg geschikt voor het opsporen van archeologische ensembles onder de vorm van grondsporen op rurale terreinen met een grote oppervlakte. Belangrijk hierbij is dat het sleuvenonderzoek aanleiding is voor een verdere evaluatie van het terrein in een archeologienota. Indien de kans op aanwezigheid van waardevolle archeologische ensembles vrijwel onbestaande wordt ingeschat, is het sleuvenonderzoek in regel het eindpunt van het archeologisch traject. Wanneer de kans hoog wordt ingeschat, wordt binnen de archeologienota een advies voor een vervolgetraject geformuleerd. Vaak bestaat dit uit een vlakdekkende opgraving op specifiek afgebakende zones van het onderzoeksterrein. Tijdens dergelijk onderzoek is het van belang dat slechts een beperkt deel van het plangebied onderzocht wordt. Archeologische sporen worden tijdens een sleuvenonderzoek immers niet volledig onderzocht. Om de kans op de beschadiging van het archeologisch ensemble te beperken, wordt een dekkingsgraad van 10% – 15% vooropgesteld. Zo wordt het resultaat van het onderzoek bereikt met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed. Tijdens het proefsleuvenonderzoek dient ook een landschappelijk bodemonderzoek te worden uitgevoerd. Dit gebeurt door de aanleg van systematisch ingeplande profielkolommen.

- Is het MOGELIJK deze methode toe te passen op dit terrein? JA
- Is het NUTTIG deze methode toe te passen op dit terrein (levert het iets op)? JA

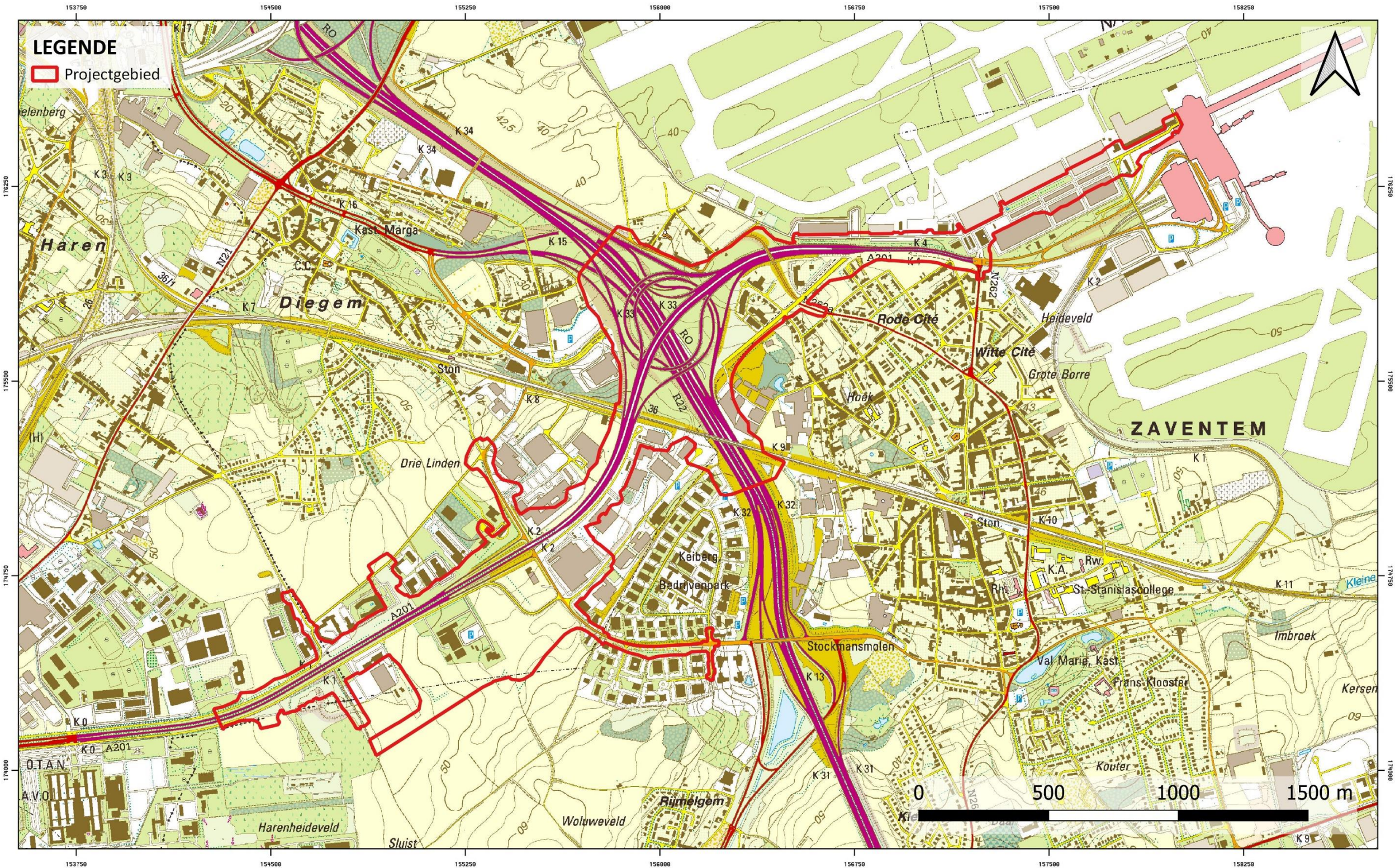
- Is het overdreven SCHADELIJK voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein? NEE
- Is het NOODZAKELIJK deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)? JA, **gezien** de resultaten van het landschappelijk booronderzoek zijn archeologische proefsleuven voor de projectlocatie in zones 2 & 3 de aangewezen onderzoeksmethode. Dankzij dergelijke proefsleuven zal tegen een aanvaardbare kost snel een inschatting kunnen gemaakt worden over de bewaringstoestand van het archeologisch ensemble.

Op basis van de uitgevoerde bureaustudie wordt door ADEDE bv in eerste instantie proefsleuvenonderzoek geadviseerd. De mogelijke te volgen trajecten worden hieronder beschreven in het programma van maatregelen.

2 Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

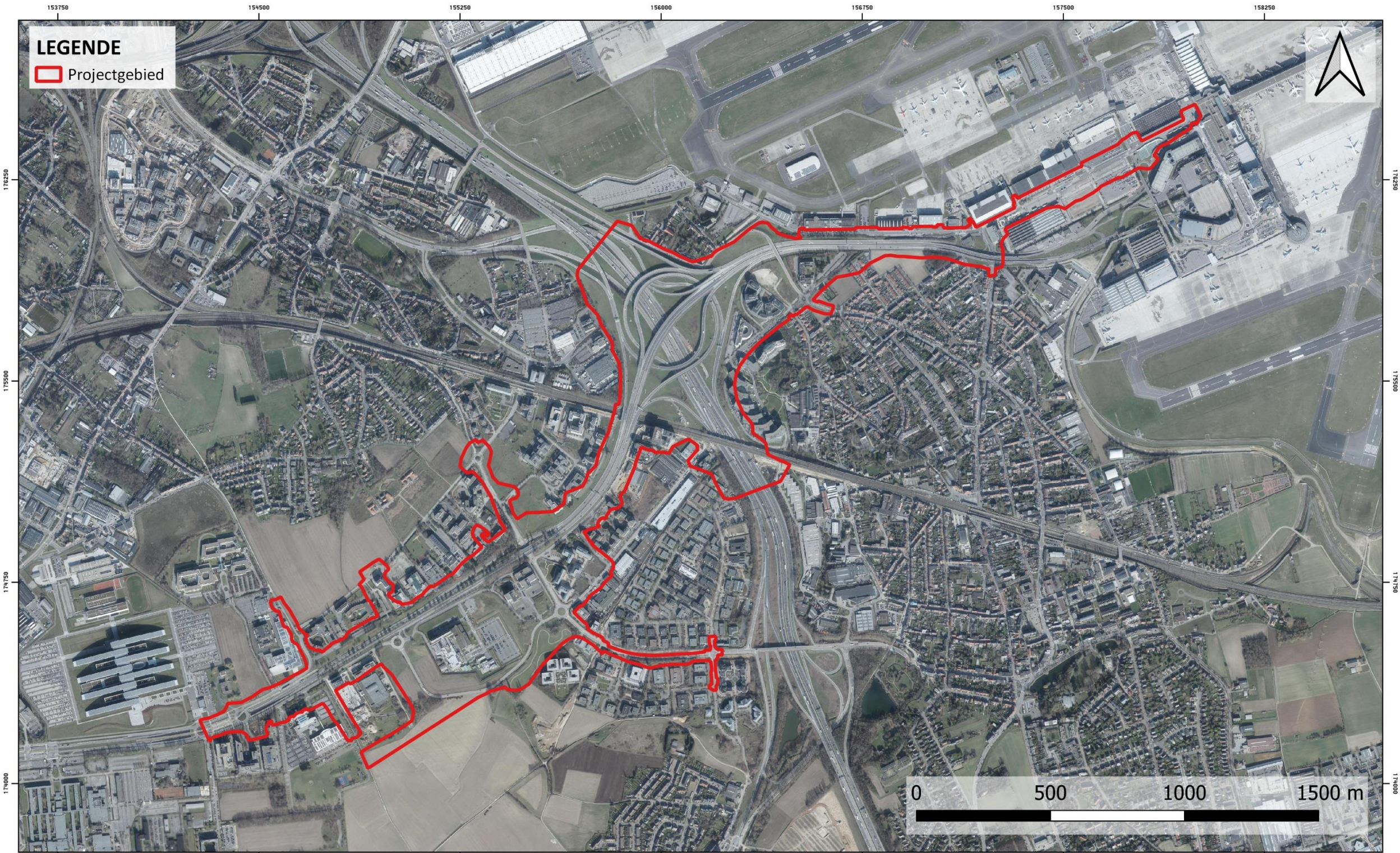
Projectcode	2021B364 en LBO: 2021C435
Site	Zaventem – Luchthaventram
Projectsigle ADEDE	ZAV-LHT
Ligging	Hermeslaan, Grensstraat, Culliganlaan, A201, Hector Henneaulaan, Bessenveldstraat, Holidaystraat, J.F. Kennedylaan, Pegasuslaan Machelen
Topografische kaart	Zie plannr. 1
Soort onderzoek	Landschappelijk bodemonderzoek
Aard van de vervolgwerven	Aanleg luchthaventram
Uitvoerder	ADEDE bv
Erkenningsnummer ADEDE bv	2015/00058
Erkend archeoloog	David Janssens OE/ERK/ARCHEOLOOG/2018/00215
Tijdelijke bewaarplaats archief	ADEDE bv
Bibliografische referentie	Merel Van Eynde & Michiel Loveniers, 2022, Archeologienota Zaventem - Luchthaventram (Vlaams-Brabant), ADEDE Archeologisch Rapport 911, Gent.
Grootte onderzoeksgebied	± 1 360 275m ²
Periode uitvoering	April 2021 en juli-sept 2022
Themen thesaurus Onroerend Erfgoed	Landschappelijk bodemonderzoek, Bureauonderzoek

ZAVENTEM - Luchthaventram
Projectcode: 2021C435

aangemaakt: 23 augustus
bron: AGIV - QGIS - CRS: Lambert 72

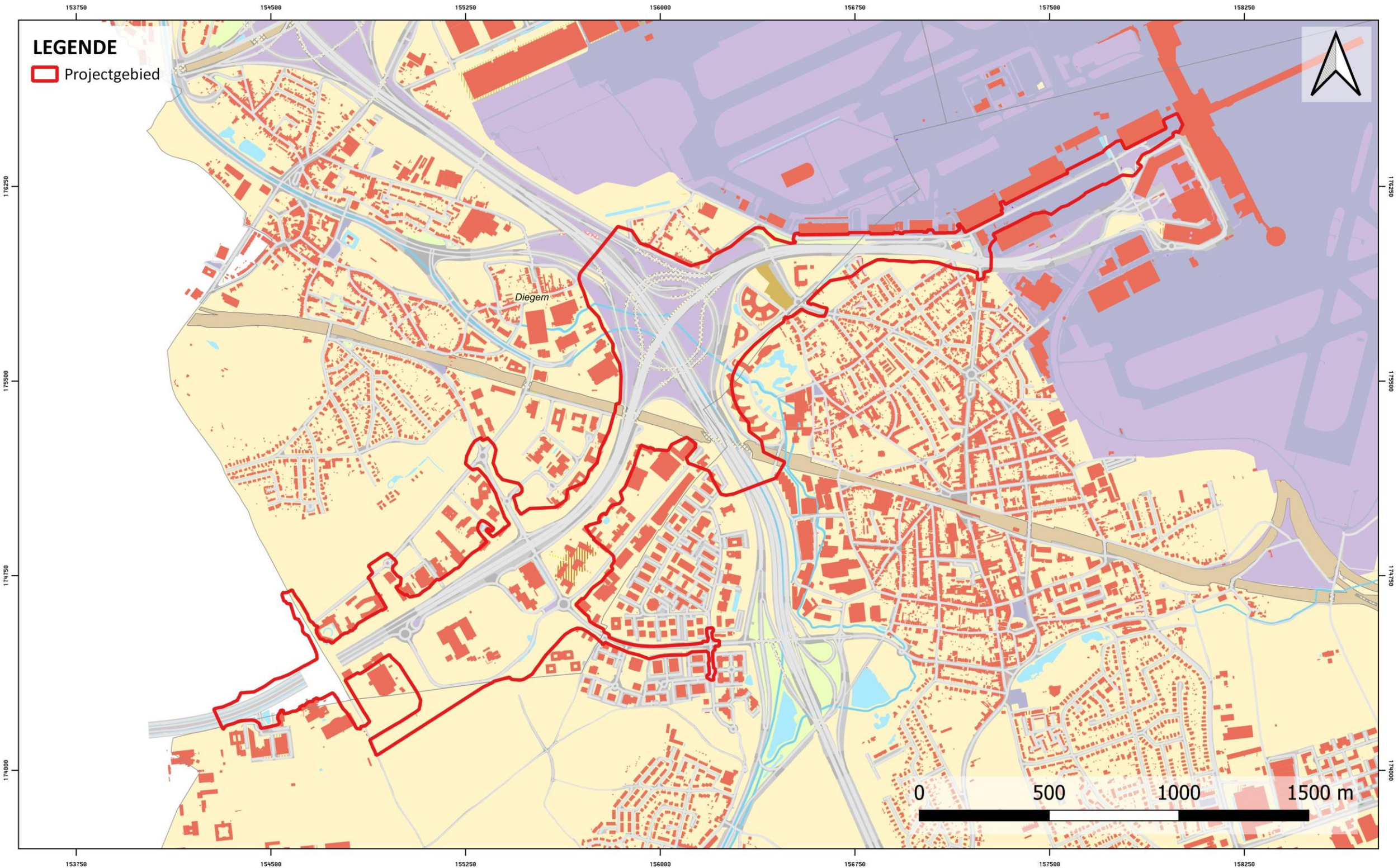

ZAVENTEM - Luchthaventram
Projectcode: 2021C435

aangemaakt: 23 augustus
bron: AGIV - QGIS - CRS: Lambert 72

ZAVENTEM - Luchthaventram
Projectcode: 2021C435

aangemaakt: 23 augustus
bron: AGIV - QGIS - CRS: Lambert 72

2.2 Aanleiding van het vooronderzoek

De archeologienota werd opgesteld naar aanleiding van geplande werken die de inplanting van een tramlijn voorzien die de hoofdstad met de luchthaven in Zaventem verbindt. De totale oppervlakte van de vergunningsplichtige ingreep in de bodem bedraagt 1000m² of meer binnen een perceelsoppervlakte groter dan 3000m². De initiatiefnemer is daarom verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

2.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Het uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem heeft als doel informatie en gegevens te verzamelen die als aanvulling dienen op de reeds bestaande archeologische, geografische, geologische en historische bronnen. Het onderzoek heeft als uiteindelijk doel na te gaan of er een mogelijk archeologisch waardevolle site binnen de contouren van het onderzoeksgebied aanwezig is. Aan de hand van de verzamelde informatie van het proefsleuvenonderzoek, gecombineerd met het reeds uitgevoerde bureauonderzoek, kan vervolgens een verder te volgen strategie uitgewerkt worden voor de bescherming van het archeologisch patrimonium ter hoogte van het onderzoeksgebied. Volgende onderzoeksvragen dienen beantwoord te worden aan de hand van het uitgesteld vooronderzoek:

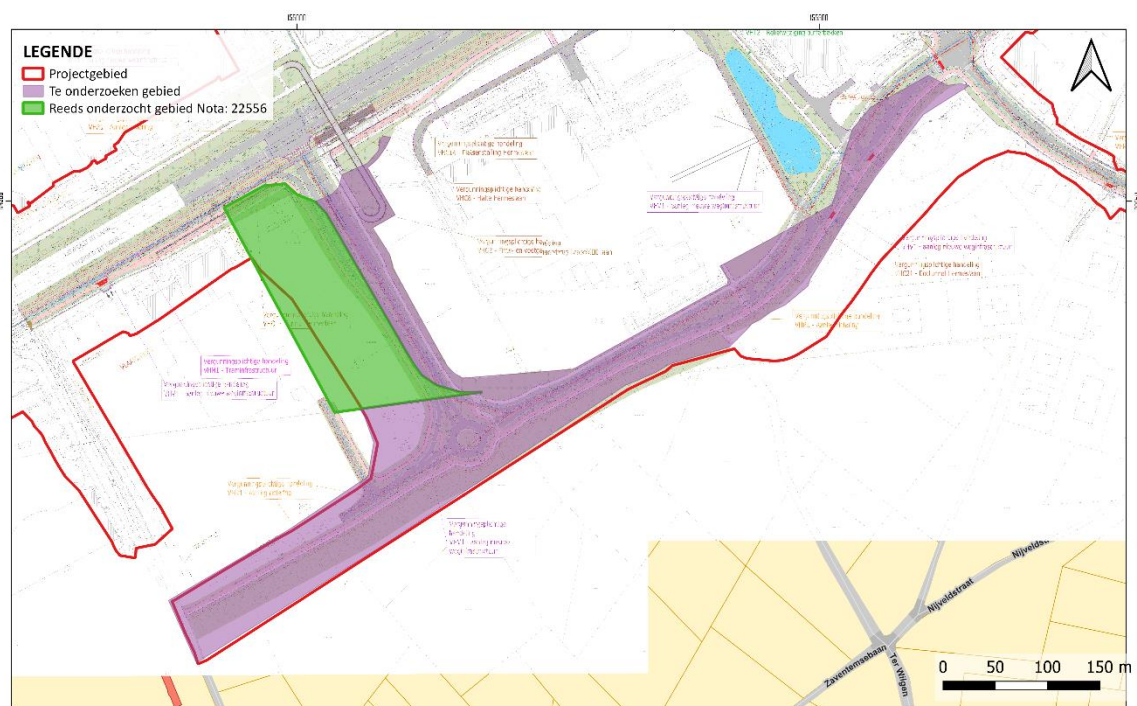
2.3.1 Onderzoeksvragen proefsleuvenonderzoek

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving en duiding? Komt dit overeen met de vaststellingen uit het landschappelijk bodemonderzoek?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings,...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja:
 - o Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - o Wat is de omvang?

- Komen er oversnijdingen voor?
 - Wat is het, geschatte, aantal individuen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie,...)
- Is er een bodemkundige verklaring voor de gedeeltelijke afwezigheid van archeologische sporen?
- Kunnen er archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Welke vraagstellingen zijn er voor vervolgonderzoek relevant?

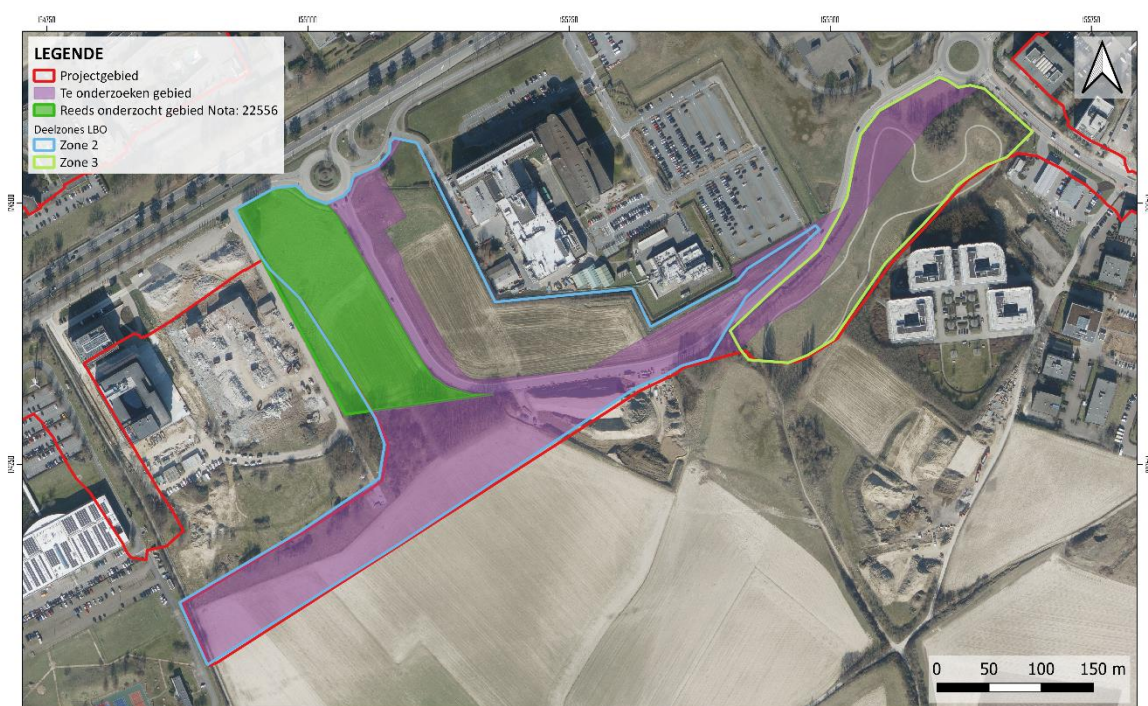
2.4 Afbakening onderzoeksgebied

Aangezien slechts in een deel van het projectgebied een intact archeologisch niveau is teruggevonden, worden enkel deze zones opgenomen als te onderzoeken gebied (LBO zones 2 & 3). De rest van het projectgebied wordt vrijgegeven op basis van de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek en de resultaten van voorgaande vooronderzoeken (zie 2.1 in het Verslag van Resultaten). Bijkomend worden ook enkel die zones opgenomen waar effectief bodemingrepen zullen plaatsvinden (zo zal bijvoorbeeld het grootste deel van het park aan de Hermeslaan en van de akkers ten oosten van de Hermeslaan gevrijwaard blijven van de geplande werken).

ZAVENTEM - Luchthaventram
Projectcode: 2021C435

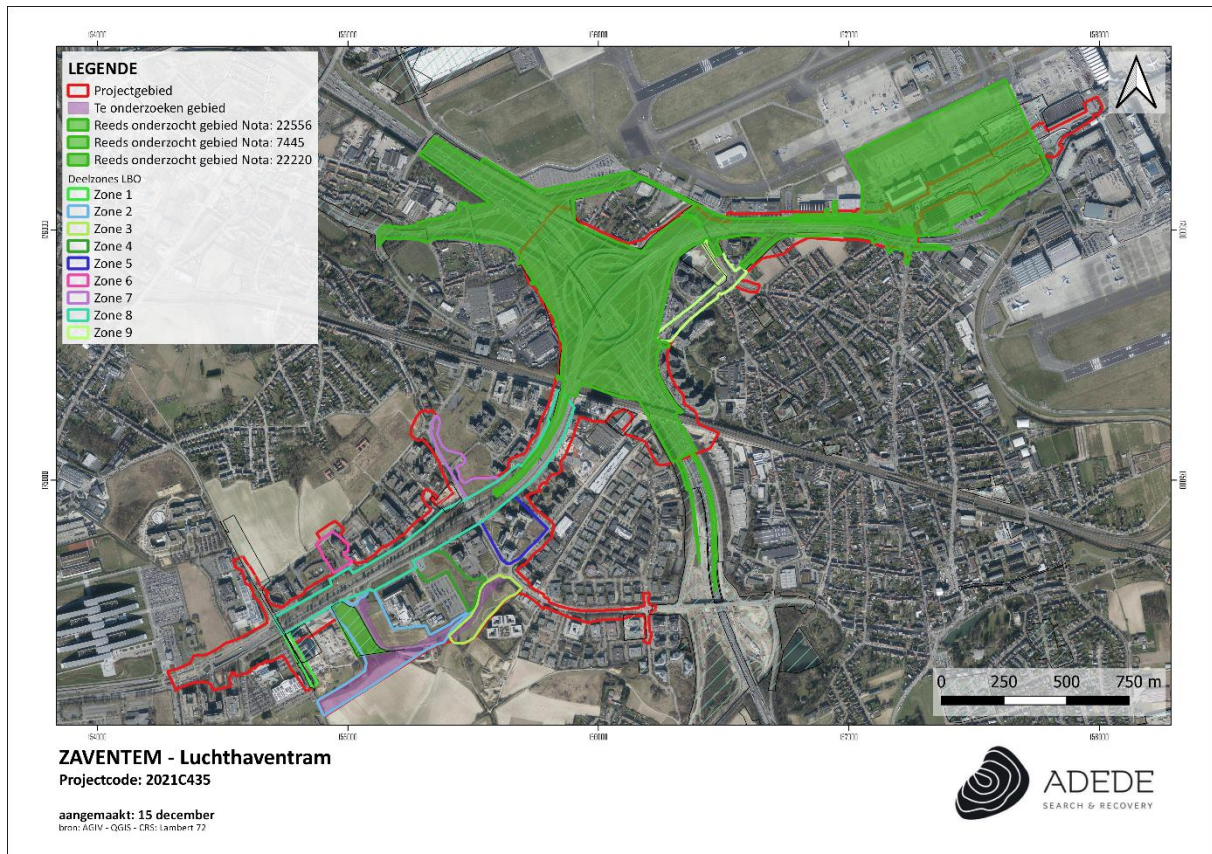
aangemaakt: 15 december
bron: AGIV - QGIS - CRS: Lambert 72

ZAVENTEM - Luchthaventram
Projectcode: 2021C435

aangemaakt: 15 december
bron: AGIV - QGIS - CRS: Lambert 72

Figuur 1. Afbakening onderzoeksgebied.

2.5 Onderzoeksstrategie en -methodes

2.5.1 Proefsleuvenonderzoek

Om na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient er gebruik gemaakt te worden van de inplanting van parallelle continue proefsleuven over het volledige onderzoeksgebied, tenzij op basis van het landschappelijk bodemonderzoek bepaalde zones van het onderzoeksgebied kunnen worden afgeschreven. Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m van middellijn tot middellijn. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1.80 tot 2m breed en bij voorkeur noordwest-zuidoost georiënteerd.

In totaal dienen er 16 proefsleuven van variabele lengte aangelegd te worden met een zuidwest-noordoost oriëntatie en één proefsleuf met een noordwest-zuidoost oriëntatie (parallel aan de Hermeslaan) dient eveneens uitgevoerd te worden. Aan de hand van de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek konden wel enkel zones afgeschreven worden gezien een verregaande verstoring aldaar en de geplande werken niet door deze verstoringen zullen reiken (zie

fig. 2). Ook werden ze zo ingepland dat het proefsleuvenonderzoek zou kunnen plaatsvinden vóór de Hermeslaan gesloopt/vernieuwd wordt om de geplande werken zo min mogelijk te storen. Desondanks zal de bedekkingsgraad van 12,5% nog steeds gehaald worden.

Per sleuf en minstens om de 50m wordt machinaal een profielput aangelegd, op een dermate manier dat er een geschrinkt patroon ontstaat en men in feite om de 25m een zicht heeft op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein. Bij de planning van de sleuven werd er rekening mee gehouden dat de sleuven tot een afstand van 2m van perceelsgrenzen en 5m tot naburige gebouwen moeten gelegd worden.

Via deze methode wordt er 10% van het onderzochte oppervlakte opengelegd en onderzocht. Ter plaatse dienen extra volgsleuven en dwarsseuven of kijkvensters aangelegd te worden en dit voor een totale oppervlakte van 2.5% van het totale projectgebied. Een inschatting naar de inplanting van deze volgsleuven, dwarsprofielen of kijkvensters kan via een bureaustudie niet gemaakt worden en dient tijdens de uitvoering van de proefsleuven te gebeuren in functie van de grootste kennisvermeerdering. De opdrachtnemer dient tevens een KLIP/KLIMM melding te maken om er zich van te vergewissen dat nutsleidingen niet geraakt zullen worden.

Via deze methode wordt, conform artikel 8.6.2 van de Code van Goede Praktijk 12.5% van het onderzoeksgebied gedekt. Op deze manier wordt er maximale info bereikt tegen een minimale kost. De motivering voor deze keuze dient eveneens toegelicht te worden in de rapportering. Indien afgeweken wordt van het voorgestelde sleuvenplan dient dit eveneens toegelicht te worden in de rapportering.

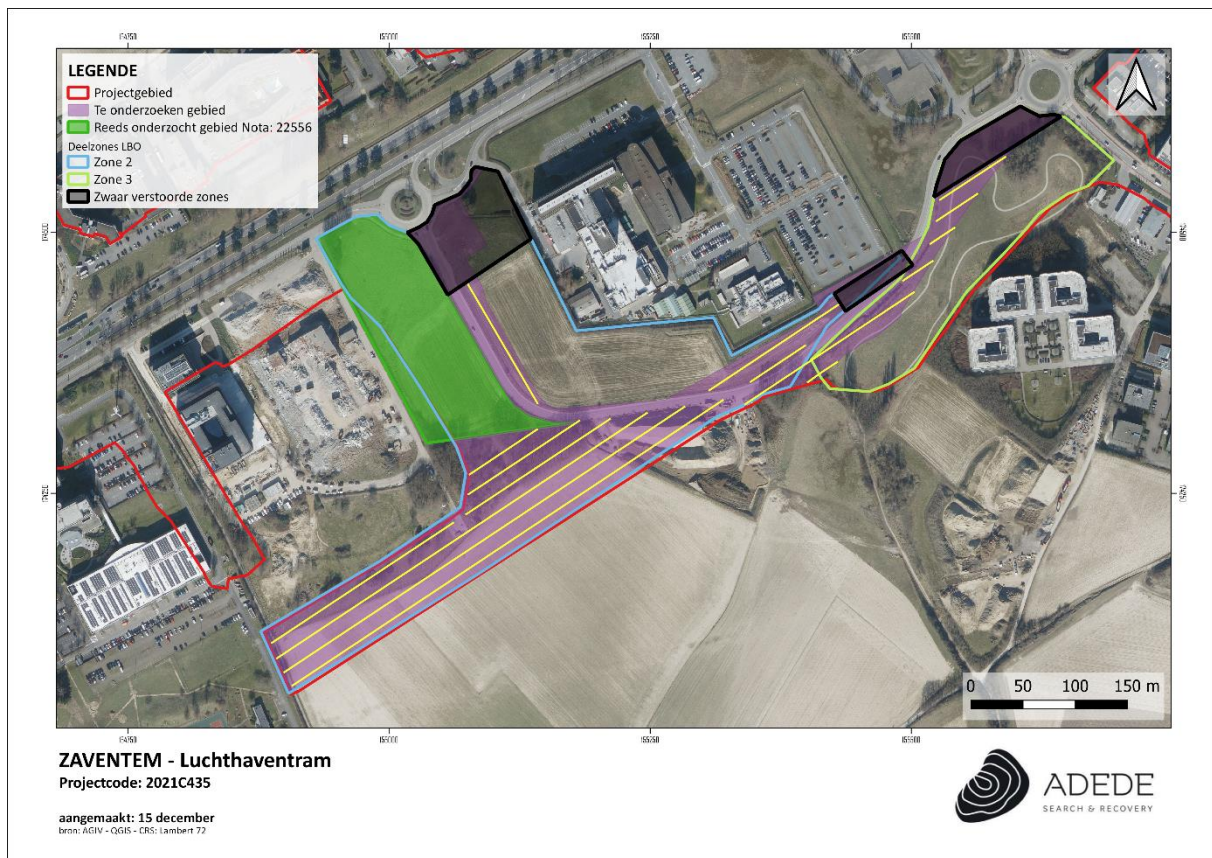
De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand aan de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (o.a. brandrestengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Zowel het veldwerk als de verwerking en de rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het voorgestelde vooronderzoek moet niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

De gewenste competenties voor de actoren zijn de volgende:

- Veldwerkleider met ervaring in het aanleggen van proefsleuven.
- Assistent – archeoloog met ervaring in het aanleggen van proefsleuven

- Erkend archeoloog.

Figuur 2. Proefsleuvenplan

2.6 Afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.

2.7 Randvoorwaarden

Ter bescherming van het potentiële bodemarchief dient vermeld te worden dat er in tussentijd geen ingrepen dieper dan het maaiveld kunnen plaatsvinden. De sloop van de gebouwen en het uitbreken van de verharding voorafgaand aan het verder onderzoek met ingreep in de bodem niet dieper mag gebeuren dan het huidige maaiveld. De sloop van funderingen en eventuele kelders dient te gebeuren onder begeleiding van een archeoloog.

Indien bomen dienen gerooid te worden ivv. Van de geplande werken, mogen deze gerooid worden tot op het maaiveld. Het uitfrezen van de boomwortels dient te gebeuren onder begeleiding van een archeoloog tijdens het uitvoeren van het proefsleuvenonderzoek.

3 Lijst van figuren

Figuur 1. Afbakening onderzoeksgebied.....	- 16 -
Figuur 2. Proefsleuvenplan.....	- 18 -